

Метою проведення курації – розвиток у майбутніх лікарів клінічного мислення, вміння використовувати на практиці теоретичні знання під час розв’язання діагностичних і лікувальних завдань, навчання основ деонтології, вироблення комунікативних навичок, виховання уважного, чуйного, терплячого ставлення до пацієнтів.

В умовах карантину, зумовленого пандемією коронавірусу COVID-19, перебування студентів у закладах охорони здоров'я стало неможливим. Для написання історії викладач надсилав на електронну пошту студентів індивідуальне завдання щодо створення віртуальної пацієнтки – гінекологічної хворої. В умовах дистанційного навчання написання історії пологів передбачає обов'язкове вивчення додаткової літератури, посилення самостійності, взаємодію викладача й студента у віртуальному просторі. Викладач, який перевіряє навчальну історію, на підставі аналізу та синтезу анамнестичних, епідеміологічних, клінічних, лабораторних й інструментальних даних допомагає студенту сформулювати остаточний діагноз, скласти додатковий план обстеження пацієнтки та план ведення гінекологічної хворої.

Після створення віртуальної пацієнтки та написання навчальної історії студент надсилає її викладачу для перевірки. Захист історії пологів проводиться в режимі on-line у системі Microsoft Teams завідувачем або доцентом кафедри у присутності всієї групи.

Таким чином, стрімкий розвиток сприяє модернізації сучасної системи освіти. На сьогоднішній день, дистанційна освіта – це розгалужена система передачі знань на відстані за допомогою різних засобів і технологій, яка сприяє отриманню студентами необхідної інформації для використання у практичній діяльності.

Література

1. Корбут О. Г. Дистанційне навчання: моделі, технології, перспективи. Новітні освітні технології в контексті Євроінтеграції: матеріали X міжнар. наук.- практи. конф. (Київ, 14 січня 2015), Київ: КПІ. URL <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1123> (дата звернення: 17.04.2020).

2. Avierin D., Zavizion V., Bondarenko I., Hojouj M., Prokhach A. Integration of Electronic Education Methods in the Practice of Higher Medical Education. Novel Practices in Medical Study. 2020. Vol. 1, No. 1. NPMS.000501.2020.

3. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента / Н. П. Коваленко, С. В. Пономаренко, Г. Д. Поспелова, О. Л. Шерстюк // Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти : матеріали 50-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів (Полтава, ПДАА, 26–27 лютого 2019 р.). – Полтава, 2019. – С. 13–16.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Малик Н.В.

ХНМУ, м. Харків, Україна

Загальна практика – одна з самих складних дисциплін. Сімейна медицина – це спеціальність, яка передбачає необхідність аналізу всіх медичних проблем через порозуміння взаємодій особистостей в сім'ї.

При проходженні циклу загальної практики - сімейної медицини на кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб ХНМУ лікарями - інтернами велика увага приділяється питанням діагностики та ведення пацієнтів з психічними розладами в амбулаторних умовах.

У своїй практиці сімейний лікар крім психічних розладів стикається з великою кількістю різноманітних психологічних реакцій на соматичні захворювання. Однією з проблем роботи сімейного лікаря є вміння грамотно трактувати різноманітні поведінкові стереотипи, що обумовлені широким спектром особистісних особливостей.

У навчальній програмі за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина» відведені години для вивчення питань компетенції лікаря загальної практики, питань етики і деонтології, профілактичної діяльності, з якими в своїй практиці стикаються сімейні лікарі. Тому при проходженні циклу сімейної медицини велика увага звертається на такі якості лікаря, як здатність до співчуття, поважне відношення до хворого, збереження лікарської таємниці, компетентність, відповідальність, довіра хворому, чуткість, добропорядність.

На жаль, значна частина пацієнтів із психічною патологією звертається за допомогою не до психіатра, а до сімейного лікаря. Річ в тому, що соматичні симптоми для багатьох людей є формою переживання афективних розладів. Навіть ті пацієнти, які підозрюють у себе психогенну

природу захворювання, не вважають необхідним розповісти про це лікарю, бо вважають, що лікаря цікавлять тільки фізіологічні відхилення в організмі людини і що емоційні проблеми є ознакою слабкості. Тому питанням спілкування з такими пацієнтами, вмінно їх слухати на заняттях приділяється велика увага.

На базі ННМК «УК» ХНМУ, клінічній базі кафедри ЗПСМтаВХ (КЗОЗ ХОЦПМ «ХОСПИС»), а також на своїх заочних базах лікарі – інтерни мають змогу самостійно курірувати пацієнтів різних вікових груп, в тому числі, і осіб похилого та старечого віку, вчать вибору тактики ведення кожного пацієнта з урахуванням індивідуальних особливостей людини, супутньої патології, систематизувати всі свої знання та досвід для втілення їх в практику, у своїх наставників вчать бути професіоналами.

Але протягом 2021–2020 років ми зіткнулися з нестандартною ситуацією, коли навчання лікарів-інтернів проводилось у змішаній формі (дистанційній та очній) у зв'язку з ситуацією, яка виникла в країні з приводу пандемії коронавірусної інфекції (COVID-19). З'явилася потреба у використанні технологій, що дозволяють без зниження якості освіти організувати і провести заняття в новому форматі. Практичні заняття у дистанційному форматі проводились з використанням платформи для відео- і аудіоконференцій. Питання про застосування такої форми навчання в медичних учбових установах залишається дискусійним. В цьому питанні є як позитивні моменти, так і негативні. З розвитком телемедицини дистанційне навчання є найбільш оптимальною формою післядипломного навчання і підвищення кваліфікації, оскільки це допомагає вирішити ряд проблем, що виникають у вже дипломованого фахівця з графіком роботи. Також така форма навчання дає змогу освоїти нові технології спілкування лікаря і пацієнта в подальшому. Однак на етапі навчання лікарів-інтернів, на нашу думку, неможливо відривати лікаря-інтерніста від практики та безпосереднього контакту із пацієнтом.

Серед різних психічних розладів, з якими зустрічається в своїй практиці сімейний лікар, є деменція, як основний прояв зростаючої органічної патології головного мозку. У більшості випадків такі пацієнти не госпіталізуються, а спостерігаються лікарем вдома. Головними ознаками деменції є погіршення пам'яті, зниження когнітивних здібностей (ослаблення критики та мислення, а також зниження можливостей обробки інформації), зниження емоційного контролю та мотивації, які проявляються емоційною лабільністю, дратівливістю, апатією та огрубінням соціальної поведінки.

В ранній стадії захворювання відмічаються утруднення у виконанні розумових завдань із швидко виникаючою втомою та нездатністю переключатись на рішення нових завдань. По мірі прогресування захворювання утруднення можуть виникати при необхідності вирішувати повсякденні справи, так, що хворий втрачає здібність до самообслуговування. Мова стає скудною, стереотипною.

Судинна деменція – порушення когнітивних функцій у людей похилого віку в результаті невеликих інфарктів головного мозку на тлі артеріальної гіпертензії. Клінічно когнітивні порушення проявляються у вигляді зниження пам'яті на поточні події, зниження концентрації уваги, уповільнення мислення, звуження кола інтересів. Когнітивні порушення можуть бути помірними, а можуть досягати ступеня деменції. Вони часто супроводжуються порушеннями поведінки (дратівливістю, агресивністю) і афективними розладами (тривогою, депресією). Когнітивні порушення розглядаються як один із значущих чинників прогнозу захворювання, ефективності терапії і реабілітації та визначають динаміку якості життя і соціальної адаптації пацієнтів.

Сімейним лікарям слід пам'ятати, що когнітивні порушення супроводжують багато психічних і неврологічних захворювань, обтяжують перебіг основного захворювання і призводять до десоціалізації пацієнта. Когнітивні порушення на ранніх етапах розвитку, як правило, добре піддаються корекції. Тому своєчасна терапія, спрямована на поліпшення когнітивної функції, дасть можливість покращити перебіг основного захворювання і уникнути серйозних проблем.

На заняттях з лікарями-інтернами висвітлюються питання артеріальної гіпертензії (АГ), як найважливішого фактору розвитку і прогресування деменції, особливо судинної деменції (СД). Серед показників АТ для розвитку СД найбільше значення мають рівень САТ і циркадний ритм. Тривала або неадекватно лікована АГ стає причиною не тільки функціональних, але і структурних змін в церебральних судинах. На тлі атеротромботичних процесів часто виникають множинні малі інфаркти мозку, що є однією з основних причин виникнення когнітивних порушень у хворих на артеріальну гіпертензію.

Обов'язково акцентується увага на первинній і вторинній профілактиці СД, яка полягає в корекції факторів ризику атерогенезу: атерогенної дисліпідемії, АГ, куріння, цукрового діабету, ожиріння. Велике значення має боротьба з малоактивним засобом життя. Призначають постійний когнітивний тренінг (читання, вивчення мов та ін.)

Таким чином, важливе завдання лікаря загальної практики є рання діагностика та корекція змін, які можуть привести до виражених когнітивних порушень.

Література

1. Дьяконов И.Ф., Овчинников Б.В. Психологическая диагностика в практике врача. СПб, 2008. – 409 с.
2. Котов А.С., Елисеєв Ю.В., Мухина Е.В. Сосудистая деменция/ Медицинский свет №5, 2017. – С. 39–41.
3. Мищенко Т.С. Когнитивные нарушения в практике семейного врача/ Семейная медицина №1 (69), 2017.

КЛІНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Манащук Н.В., Чорній Н.В., Бойцянук С.І.

*Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, м. Тернопіль, Україна*

Вступ. Карантинні обмеження, спричинені пандемією, вплинули не лише на наше життя, а й на освітній процес, змусили більшість медичних закладів вищої освіти перейти на змішану або дистанційну форми навчання.

Основна частина. На нашій кафедрі стало доброю традицією завершувати вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» студентською клінічною конференцією. Проводиться вона для студентів 5 курсу в X навчальному семестрі. Зазвичай участь беруть 3 групи студентів, які в цей час завершують вивчення предмету. Для проведення даної конференції цього року в онлайн-режимі було використано систему Microsoft Teams.

Згідно з регламентом, студенти (по одному з кожної групи) представляють доповідь по конкретному діагнозу у вигляді презентації з використанням фото матеріалів. Клінічний випадок вибирається з-поміж тих пацієнтів, котрі приходять на лікування до студентської клініки. Після цього учасники конференції, в тому числі присутні на ній викладачі, задають запитання, які виникли до доповідача. Зазвичай таких запитань досить багато і студенти активно включаються в дискусію.

Наприкінці оцінку роботі дає опонент, якого призначають з числа студентів іншої групи. Він характеризує власне саму роботу, правильність призначених додаткових досліджень та лікування. По тих аспектах роботи, які його найбільш зацікавили, він ставить два–три запитання.

Клінічна конференція є одним із видів індивідуальної роботи студентів, яка дає їм змогу систематизувати свої знання, використати клінічне мислення при грамотній постановці запитань та відповідях на них.

Висновки. Незважаючи на карантинні обмеження, дистанційне навчання в системі Microsoft Teams дало можливість максимально перенести всі особливості навчального процесу на кафедру в онлайн-умови та наблизити його до офлайн-формату.

Манащук Надія Володимирівна – канд., мед., наук, доцент тел. 0679775376
manashchukn@tdmu.edu.ua

ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАННЯ

*Марковський В.Д., Маракушин Д.І., Сінайко В.М., Васильєва О.В.
Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*

Вступ. Сучасні епідеміологічні, соціально-економічні та політичні умови в Україні передбачають внесення суттєвих змін у напрями та механізми підготовки, а також підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для усіх закладів вищої освіти (ЗВО) в цілому та для медичних ЗВО зокрема. Навчання іноземних студентів покращує не тільки імідж ЗВО, але й імідж України на міжнародній арені. Іноземні здобувачі вищої освіти є громадянами інших країн, тому на перший план висуваються не лише проблеми навчання, а й адаптаційні та соціальні чинники пристосування їхнього життя в Україні [1]. Особливої уваги при цьому потребує загальна специфіка студентів-іноземців, яка вимагає більшої уваги всіх співробітників ЗВО до навчальних та виховних заходів [2, 3].